



# ECZACI VE ECZACILIK

I. Bülent Yılmaz  
A.Ü.Eczacılık Fakültesi  
Öğrencisi

Nedir eczacı? Bol para kazanan bir tüccar mı? Yoksa -dediklerine göre- "diplomalı bakkal" mı? Veya mesleğinin yüceliğini, güzelliğini kavrayamamış, meslek sevgisinden yoksun sıradan bir insan mı? Değil bence, hiçbiri değil! Olmamalı da zaten!

"Sokaktaki adam", nedir eczacı? diye sorulduğunda ne cevap verir, pek emin değilim ama sanırım eczacılık fakültesinde okuyan birinci, ikinci sınıf belki de 3.sınıftaki bir-öğrencinin vereceğinden pek farklı olmayacaktır vereceği cevap.

Tanyalım mesleğimizi arkadaşlar, sevelim lütfen! Mesleki örgütlenmemizi sağlayalım. Aşağıda mesleğimizi kısaca çalışma alanlarıyla anlattığım ve bu konuda yardımcı olmasını dilediğim bir derlemeyi sunuyorum:

Dilerseniz önce kısaca "eczacı kimdir?", ona bir göz atalım;

## Eczacının Tanımı:

İlacın üretiminden, tüketimine kadar her aşamasında yetkili, akademik eğitim ve birikime sahip tek sağlık elemanıdır.

Bu kısa tanımlamadan sonra şimdi de başka mesleklerde ender rastlanan bir özelliğe; "birçok çalışma alanına sahip olma özelliği"ne sahip olan eczacılığın bu çalışma alanlarından ve bu alanların bizim açımızdan, ülkemiz için, olumlu ve olumsuz yönlerinden söz etmek istiyorum.

## Eczacının Çalışma Alanları

### I. Serbest Eczacılık:

Ülkemiz koşullarında halkın kolaylıkla ulaşabildiği sağlık noktası olması özelliğinden ötürü; serbest eczanede görev yapan eczacının ilaç danışmanı formasyonunun meslek içi eğitim programları ile belirginleştirilmesi gerekir. Yine bu düşünceden hareketle, günümüz koşullarında serbest ecza-

cının akademik eğitim ve birikimine bağlı olarak, serbest eczacı bazında üretilen sağlık hizmetinin hareket alanının genişletilebilmesi için gerekli yeni yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Aynı noktadan hareketle, ilaç gibi doz dengesindeki ve kullanım özelliklerindeki risklerin söz konusu olduğu bir ürünün, hastaya ulaştırılması ancak bu konuda eğitimi tamamlamış kişilerce yapılmasını zorunlu kılar. Bu nedenle "ilaç sadece eczanede eczacı tarafından verilir."

Böylesine toplum çıkarları doğrultusunda sosyal boyutta ağırlıklı işlevi olan eczacıların insana verdiği hizmet ile ürettiği, emek karşılığı insanca yaşamak en doğal hakkıdır.

Bunun içindir ki, eczacının gelirini kısıtlayan etmenlere biran önce ve titizlikle el atılmalıdır. Yani denetim konusuna gerekli hassasiyet gösterilmelidir. Bu denetimde, eczacılık konusunda yeterli mesleki ve idari bilgi, yetki ve kolay çözümlü uygulamaya sahip kişilerin gerekliliğini zorunlu kılar. Bu zorunluluk da serbest eczanelerin denetimlerinin yalnızca eczacı denetmenler tarafından yapılmasını zorunlu kılar.

### II. Kamu Eczacılığı:

Günümüzde kamuda çalışan eczacı sayısına şöyle bir göz attığımızda, gerçekten çok acı rakamlarla karşı karşıya kalmaktayız. 1987 yılında SSB'nin açtığı 524 eczacı kadrosu için sadece 88 eczacı başvurmuştur. Bu; Türkiye'de bulunan 7 eczacılık Fakültesinden mezun olan genç eczacıların, ülkemiz şartlarında yoğun olarak serbest eczanelerde hizmet üretirken, çok sayıda kadro açığı olmasına karşılık yeterli başvurunun olmayışı kamuda görevli eczacıların gerek sosyal gerekse ekonomik durumlarının yetersiz olduğunu açık bir şekilde göstermektedir. O halde ne yapılmalıdır? Eczacıya kamuda verilen



ücret komik değerinden kurtarılıp, gerçek, makul ve Türkiye standartlarında yeterli bir hale getirilmelidir. Eczacının kamuda bir saygınlığı olmalıdır. Görev alanı, taşıdığı akademik değerlere dayanarak tam ve net bir şekilde belirlenmelidir. En önemlisi, bu görüşleri tüm eczacıların bir bütün halinde desteklemeleri gereklidir.

Doğaldır ki, bu amaca yönelik çalışmaların başlaması, gelişmesi ve istenilen sonuca ulaşması öncelikle eczacılar, daha sonra diğer temel sağlık elemanlarının dayanışmasıyla gerçekleşecektir.

### III. Sanayi Eczacılığı:

Tıpkı kamuda olduğu gibi sanayide de eczacı yerini çok gariptir. henüz bulmuş değildir. Yine konuyu bazı rakamlar vererek açıklamak istiyorum: Bugün için sanayide (yani ilaç fabrikalarında) 349 eczacı çalışırken, bunun yanında 173 Kimya Yüksek Mühendisi, 159 kimya teknisyeni, 66 doktor, 57 biyolog ve 584 tane de diğer fakülte mezunu (işletme, iktisat vs.) insan çalışmaktadır. Eczacının ilaç konusunda en yetkili ve bilgili kişi olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. İlaç sanayinde de eczacının birinci derecede önemli ve gerekli bir personel olduğunu söyleyebiliriz. Bu gereklilik doğrultusunda, ilaç üretiminde direkt olarak görev yapan sorumlu eczacıların çalışma alanının oluşturduğu riskleri göz önünde tutarak tan sosyal güvencesini arttırıcı, lehine yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

#### Eczacılıkta Eğitim Süreci:

Ülkemizde, bugün uygulanan eczacılık eğitimi-

nin dünya ve ülke gerçekleri konusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. "Eğitimin Üretim için olduğu" gerçeğini kabul ederek, üretimin salt ürün tanımında kalmayıp, bilgi Üretim biçiminde de değerlendirilmesi, Türkiye'de eczacının yoğun olarak dağılım gösterdiği serbest eczanelerde danışmanlık görevinin niteliğini de şüphesiz arttıracaktır.

Ne yapılmalıdır? Bunun için yapılması öngörülen değişiklikleri diğer sayfalarımızda bulacaksınız. Ama kısaca değinecek olursak; eczacılık eğitimi süresi Batı ülkelerindeki gibi 3500 saat olmalı (2500 saatlik eğitim yetersizdir), eğitimde branslaşma eğitimin ilk yıllarında olmak üzere başlamalı ve çağdaş eczacılık eğitimine bu şekilde biran önce geçinilmelidir.

#### Sonuç:

Sorunlar ve düşünülen çözümleri...

Türk halkına sağlık konusunda, eczacının da en iyi şekilde hizmet verebilmesi ancak bu sorunların çözümlenmesiyle mümkün kılınabilir. Bize düşen ise bu konuda kayıtsız davranmayıp, mesleki örgütlenmelere olumlu yaklaşmak, odalarla diyalogumuzu iyi kurmak, mesleğimizi içtenlikle sevmek ve korumaktır, sanırım. Bunlar olduğu takdirde eczacılık mesleği eminim hakettiği değeri kazanacaktır.

Kaynak: İlaç ve Eczacılık Üzerine Çağdaş Bir Yaklaşım (İzmir'li bir grup eczacı.)